

3. Про затвердження Методологічних положень з організації державних статистичних спостережень щодо надходження сільськогосподарської продукції на переробні підприємства (Методологічні положення, розд. 2) Наказ Державного комітету статистики України від 17.01.2011 7 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2./FIN61637.html

4. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення фінансової підтримки суб'єктів господарювання агропромислового комплексу через механізм здешевлення кредитів та компенсації лізингових платежів. Постанова Кабінету міністрів України від 11.08.2010 №794 [Електрон. ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/794-2010-%D0%BF>

удк 338.1:330

В.Л. ВАКУЛЕНКО,

к.е.н., Науково-дослідний економічний інститут Мінекономрозвитку і торгівлі України

Особливості розвитку системи індустріальних парків: регіональний аспект

У статті розкрито основні особливості розвитку індустріальних парків в Україні. Визначено особливості чинного законодавства щодо залучення вітчизняних та іноземних інвестицій, формування сприятливого клімату для створення індустріальних парків в умовах сьогодення.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, індустріальні парки, інвестиційна реформа, інвестиційно-інноваційна діяльність, регіон, регіональний розвиток.

В.Л. ВАКУЛЕНКО,

к.э.н., Научно-исследовательский экономический институт Минэкономразвития и торговли Украины

Особенности развития системы индустриальных парков: региональный аспект

В статье раскрыты основные особенности развития индустриальных парков в Украине. Определены особенности действующего законодательства относительно отечественных и иностранных инвестиций, формирования позитивного климата для создания индустриальных парков в нынешних условиях.

Ключевые слова: инвестиционная привлекательность, индустриальные парки, инвестиционная реформа, инвестиционно-инновационная деятельность, регион, региональное развитие.

V. VAKULENKO,

PhD, Economic Research Institute of Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine, Kyiv

The features of development of industrial park system: Regional aspect

The article describes the main features of development of industrial parks. Determined the features of state regulation for native and foreign investments. Determined creation of positive conditions for creation industrial parks for today.

Keywords: investment attractiveness, industrial parks, tax relief, the priority development of special economic zones, industrial parks.

Постановка проблеми. Запорукою економічного зростання держави в цілому є сталий соціально-економічний розвиток кожного регіону. Підтримка економічного розвитку потребує відповідного фінансового забезпечення, що безпосередньо залежить від комплексного формування та ефективної реалізації державної інвестиційної політики. Основою економічного розвитку країни є поєднання приватної ініціативи, заснованої на прагненні суб'єктів господарської діяльності отримати прибуток, та співпраці з органами державної влади. Управління економікою на регіональному рівні поєднує в собі вивчення внутрішнього та зовнішнього середовища, прогнозування соціально-економічних процесів, формування стратегій та планування заходів, орієнтованих на покращення життя населення завдяки розвитку територій при залученні інвестиційних ресурсів. Актуальність стратегічного управління економікою на регіональному рівні підтверджено схваленням Державної стратегії регіонального розвитку України до 2020 року, що має за мету впровадження політики підвищення конкурентоспроможності регіонів

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Враховуючи вищезазначену актуальність, управління регіонального розвитку при формуванні інвестиційної привабливості регіону та залученні додаткових інвестиційних ресурсів, регіонального розвитку інвестиційного клімату потребує детального наукового дослідження. Особливості реалізації стратегічного управління розвитком регіонів досліджували В.Б. Артеменко, В.М. Вакулєнко, З.С. Варналій, Г.О. Дробенко, П.В. Жук, Ф.Д. Заставний, О.Б. Коротич, В.І. Павлов, Ю.П. Шаров, Л.Т. Шульц та інші. Щодо проблем активізації інвестиційних процесів в Україні наявні розробки таких вітчизняних науковців, як Л.В. Батченко, І.І. Бланк, С.Б. Довбня, П.Є. Житний, Г.О. Махмудов, А.А. Пересяда, О.С. Поважний, І.В. Ситнік, Б.М. Щукін та інші. Проте, незважаючи на велику кількість наукових праць вітчизняних та зарубіжних авторів стосовно проблем формування сприятливого інвестиційного клімату регіонів, слід зазначити про необхідність залучення іноземних інвестицій за умови створення сприятливого інвестиційного клімату.

Мета статті – розкрити основні особливості регіонального розвитку України, визначити необхідність та шляхи створення сприятливого інвестиційного клімату.

РОЗВИТОК РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

рення сприятливих умов для залучення вітчизняних та іноземних інвестиційних ресурсів задля зменшення безробіття в умовах сьогодення.

Виклад основного матеріалу. Загострення військового протистояння на сході України, анексія Автономної Республіки Крим в поєднанні зі зростанням затратності виробництва у зв'язку з девальвацією національної грошової одиниці, зростання тарифів на електроенергію та газ для промислових споживачів та зменшення внутрішнього споживчого попиту зумовило негативну динаміку розвитку економіки України сьогодення. За умови нестачі власних економічних ресурсів, необхідних для відновлення національного виробництва, стабільного економічного розвитку країни та інтеграції України в світові економічні системи, важливого значення набувають питання залучення зовнішніх джерел фінансування. Саме тому гострою необхідністю сьогодення вважаємо проведення в країні інвестиційної реформи, метою якої є радикальне збільшення об'єму інвестицій у національну економіку. Її запровадження дозволить не лише збільшити об'єм залученого капіталу, а й активізувати стратегічно важливі напрями розвитку економіки та створити нові «національні проекти», запровадити нові принципи державного управління, модернізувати механізм управління бюджетними коштами, створити ефективні інвестиційні інфраструктури, покращити інвестиційний імідж України, ліквідувати корупційний механізм, запланувати комплексний розвиток регіонів на основі інвестиційних планів.

Відповідно до чинного законодавства України [1] іноземна інвестиційна діяльність може бути виражена у частковій участі у діяльності підприємств, що створюються спільно з українськими юридичними і фізичними особами, або придбанні частки діючих підприємств; створенні підприємств, що повністю належать іноземним інвесторам, філій та інших відокремлених підрозділів іноземних юридичних осіб або придбанні у власність діючих підприємств повністю; придбанні не забороненого законами України нерухомого чи рухомого майна шляхом прямого одержання майна та майнових комплексів або у вигляді акцій, облігацій та інших цінних паперів; придбанні самостійно чи за участю українських юридичних або фізичних осіб прав на користування землею та використання природних ресурсів на території України; придбанні інших майнових прав; господарської (підприємницької) діяльності на основі угод про розподіл продукції.

Обсяги залучення інвестиційних ресурсів є прямо пропорційними ефективності використання інвестиційних ресурсів на галузевому і регіональному рівнях. Тому саме результати господарської діяльності галузей, що забезпечують інвестиційний процес є вирішальними факторами залучення як іноземних, так і іноземних інвесторів. Ефективна організація виробництва, швидке освоєння інновацій і розвиток інвестиційної активності значною мірою впливають на інвестиційний цикл і визначають окупність інвестиційних ресурсів.

Відповідно до Закону України «Про режим іноземного інвестування» для іноземних інвесторів на території України встановлюється національний режим інвестиційної та іншої господарської діяльності. Проте винятком є ті інвестиційні проекти із залученням іноземних інвестицій, котрі реалізуються відповідно до державних програм розвитку пріоритетних галузей економіки, соціальної сфери і територій. Саме за

даних умов може бути встановлений пільговий режим інвестиційної та іншої господарської діяльності.

У світі налічується більше тридцяти видів зон з пільговим оподаткуванням, які мають різні функціональні призначення та форми. Залежно від стратегії та завдань економічної політики (що полягають у розвитку окремих секторів економіки) уряди країн застосовують різні типи світових економічних зон, а індустріальні парки є одними з найпоширеніших їх видів.

Слід зазначити, що індустріальні парки здатні підвищувати інвестиційну активність економіки та сприяють розвитку виробництва високотехнологічної продукції. Крім того, додатковим джерелом інвестицій є держава, яка фінансує розвиток інфраструктури та (або) надає податкові пільги. Завдяки впровадженню індустріальних парків держава отримує легітимну можливість (відповідно до норм СОТ) «субсидувати» інвестиційну діяльність, знижуючи реальні витрати бізнесу, що створює інвестиційний клімат, привабливий для іноземних інвесторів. Розвиток індустріальних парків дозволяє не лише економічно, а й екологічно та естетично структурувати населені пункти, сконцентрувавши промислове виробництво на обмежених площах за межами житлових, історико-культурних та рекреаційних територій, що дозволяє покращити якість життя та екологічний стан у відповідному населеному пункті.

Згідно з результатами досліджень Київського міжнародного інституту соціології та Інституту економічних досліджень та політичних консультацій сформовано рейтинг інвестиційної привабливості регіонів України [3]. Критеріями даного аналізу стало врахування не лише географічне розташування та природні ресурси області, а й інноваційний потенціал регіону, трудові ресурси, споживчий та бізнес сегменти, рівень розвитку інфраструктури, діловий клімат, відкритість до співробітництва місцевих органів влади, оптимізм та успішний досвід. За результатами даного дослідження, найбільш інвестиційно привабливими регіонами є Харківська, Львівська, Донецька, Дніпропетровська області, а також місто Київ. До найменш інвестиційно привабливих регіонів слід віднести Чернівецьку, Запорізьку, Кіровоградську, Полтавську області, а також місто Севастополь.

Враховуючи, що індустріальний парк створюється з метою розвитку промислового виробництва та залучення як іноземних, так і вітчизняних інвестицій, слід відзначити необхідність створення даних формувань (індустріальних парків) саме на територіях, які потребують інвестиційних капіталовкладень.

Індустріальними парками (ІП) слід вважати спеціально організовані для розміщення нових виробництв території, котрі забезпечені енергоносіями, інфраструктурою, необхідними адміністративно-правовими умовами [4]. Їхнє становлення ґрунтується на спеціальних нормативно-правових актах, які визначають вимоги до таких утворень, принципи їх створення, функціонування та механізми стимулювання інвестиційної активності, що у сукупності формує систему інституційно-правового забезпечення ІП. На основі аналізу чинних нормативно-правових актів України: законів «Про індустріальні парки», «Про інноваційну діяльність», Земельного кодексу та деяких підзаконних актів розроблено пропозиції щодо їхнього удосконалення та забезпечення інституційно-правового розвитку відносин у сфері створення та функціонування індустріальних парків.

Задля стимулювання розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності компаній слід зазначити на необхідності запрова-

дження вимог до рівня новизни технологій, які використовуються учасниками індустріальних парків та продукції, яка виготовляється ними; обов'язкового врахування наявних у регіоні невикористовуваних потужностей, щоб виключити неефективне використання коштів на підготовку індустріальних парків; врегулювання питань, що можуть порушити конкуренцію внаслідок надання деяких податкових пільг компаніям-учасникам індустріальних парків шляхом встановлення окремих вимог до якості продукції; врегулювання питань щодо можливого зменшення ризику недобросовісного використання пільг з боку учасників індустріального парку та загрози ліквідації підприємств після закінчення пільгового періоду їх діяльності відповідно до режиму парку; постійне проведення процесу моніторингу та оцінювання діяльності індустріальних парків тощо.

За даними Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, відповідно до процедури включення індустріальних (промислових) парків до Реєстру індустріальних (промислових) парків постійно діючою міжвідомчою комісією Мінекономрозвитку України на кінець 2014 року прийнято рішення рекомендувати Держінвестпроекту включити до Реєстру промислових парків дванадцять індустріальних парків, а саме:

- 1) «Центральний» (м. Кременчук Полтавської області) (площа земельної ділянки 168,55 га);
- 2) «Славута» (м. Славута Хмельницької області) (площа земельної ділянки 50 га);
- 3) «Коростень» (м. Коростень Житомирської області) (площа земельної ділянки 42,2 га);

4) «Свема» (м. Шостка Сумської області) (площа земельної ділянки 92 га);

5) «Долина» (м. Долина Івано-Франківської області) (площа земельної ділянки 27,14 га);

6) «Рясне-2» (м. Львів) (площа земельної ділянки 25 га);

7) «Соломоново» (с. Соломонове Закарпатської області) (площа земельної ділянки 66,2 га);

8) «Перший український індустріальний парк» (селище Велика Димерка Київської області) (площа земельної ділянки 105 га);

9) BIONIC Hill (м. Київ) (площа земельної ділянки 56,7378 га);

10) iPark (Комінтернівський район Одеської області) (площа земельної ділянки 15,9996 га);

11) «Індустріальний парк «Кривбас» (м. Кривий Ріг Дніпропетровської області) (площа земельної ділянки 26,03 га);

12) «Індустріальний парк «Тростянецький» (м. Тростянець Сумської області) (площа земельної ділянки 39,9556 га).

Економіка України перебуває у складній економічній ситуації внаслідок агресивної політики Російської Федерації, окупації Криму і військових операцій на сході України, що зумовлює необхідність вважати першочерговими проблемами функціонування ринку праці. В сучасних умовах ринкової економіки, коли відбувається встановлення трудових відносин, ситуація на вітчизняному ринку праці характеризується великою кількістю негативних тенденцій.

Фінансова криза в економіці сьогодні поставила проблему зайнятості в розряд найбільш актуальних як в теоретично-

Рейтинг інвестиційної привабливості регіонів (2013 рік) [3]

Місце	Регіон	Регіон, в якому буде створено індустріальний парк	Очікуваний обсяг державної фінансової підтримки, млн. грн.
1	Харківська		
2	Львівська	Рясне-2»	10,4
3	Донецька		
4	м. Київ	BIONIC Hill	не визначено
5	Дніпропетровська	«Індустріальний парк «Кривбас»	6,5
6	АР Крим		
7	Київська	«Перший український індустріальний парк»	49,8
8	Рівненська		
9	Луганська		
10	Закарпатська	«Соломоново»	16,6
11	Одеська	«iPark»	не визначено
12	Черкаська		
13	Вінницька		
14	Сумська	«Індустріальний парк», «Свема»	29,6
15	Івано-Франківська	«Долина»	6,3
16	Миколаївська		
17	Тернопільська		
18	Житомирська	«Коростень»	1,4
19	Волинська		
20	Херсонська		
21	Чернігівська		
22	Хмельницька	«Славута»	0,6
23	Полтавська	«Центральний»	4,1
24	Кіровоградська		
25	Запорізька		
26	м. Севастополь		
27	Чернівецька		

РОЗВИТОК РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

тичному, так і в практичному плані. Проблеми стану ринку праці та зайнятості населення виключно актуальні для української економіки, що стоїть перед необхідністю зберегти, примножити і раціонально використовувати наявний трудовий потенціал. Без цього неможливий подальший розвиток економіки України, її повноцінна інтеграція в систему міжнародних економічних відносин, де вирішальною передумовою конкурентоспроможності країни є висококваліфікована, мобільна робоча сила, зацікавлена в результатах виробництва і забезпечена стійкою зайнятістю.

Висновки

Наразі ситуація із залученням інвестицій щодо створення індустріальних парків потребує вжиття на державному рівні ряду заходів. Особливості взаємодії суб'єктів інвестиційного процесу в системі ринкових відносин являють собою індикатор результативності змін інвестиційного середовища. Саме тому слід наголосити на необхідності побудови ефективного механізму управління інвестиційним процесом та реагуванні держави при створенні більш сприятливого інвестиційного

клімату. Позитивною тенденцією щодо порушеного питання вважаємо будівництво та запуск внесених до Реєстру індустріальних (промислових) парків 12 об'єктів інвестування, що передбачають при державній фінансовій підтримці в розмірі 125 млн. гривень створення понад 70 тис. робочих місць.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про режим іноземного інвестування» від 19.03.96 №93/96-ВР [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
2. Ясько І. Реалізація національного проекту «Індустріальні парки України» / І. Ясько [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://irm.kr.ua/uk/projects/industrialni-parki/534-realizatsiya-natsionalnogo-proektu-industrialni-parki-ukrajini.html>
3. Інститут економічних досліджень та політичних консультацій. Рейтинг інвестиційної привабливості регіонів 2013 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrproject.gov.ua/sites/default/files/upload/rejting_investicijnoyi_privablivosti_regioniv
4. Інформаційне агентство УНІАН [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://economics.unian.ua/industry>

УДК: 336.717.13

Л.В. БЕРЕЖНА,
к.е.н., доцент кафедри вищої математики, Черкаський державний технологічний університет,
О.І. СНИТЮК,
к.е.н., доцент кафедри вищої математики, Черкаський державний технологічний університет

Моделювання регіональної складової розрахунків платіжними картками в Україні

У статті розглянуто стан, особливості, ризики та перспективи функціонування платіжних карток та платіжної інфраструктури в Україні в регіональному аспекті. Побудовано інтегральний показник ринку платіжних карток ($I_{\text{рлж}}$) у розрізі регіонів України, проведений кластерний аналіз класифікації областей за рівнем $I_{\text{рлж}}$. Також побудовано моделі парної регресії взаємозв'язку між часткою міського населення та значенням $I_{\text{рлж}}$, що дозволило підтвердити зроблені висновки щодо впливу чисельності сільського населення на рівень розвитку ринку платіжних карток в окремо взятих регіонах України.

Ключові слова: ринок платіжних карт, платіжна інфраструктура, регіони України, постійне і наявне населення, інтегральний показник, кластерний аналіз, модель, кореляційно-регресійний аналіз.

Л.В. БЕРЕЖНАЯ,
к.э.н., доцент кафедры высшей математики, Черкасский государственный технологический университет,
О.И. СНИТЮК,
к.э.н., доцент кафедры высшей математики, Черкасский государственный технологический университет

Моделирование региональной составляющей расчетов платежными карточками в Украине

В статье рассмотрено состояние, особенности, риски и перспективы функционирования платежных карточек и платежной инфраструктуры в Украине в региональном аспекте. Построен интегральный показатель рынка платежных карт ($I_{\text{рлж}}$) в разрезе регионов Украины, проведен кластерный анализ классификации областей по уровню $I_{\text{рлж}}$. Также построены модели парной регрессии взаимосвязи между долей городского населения и значением $I_{\text{рлж}}$, что позволило подтвердить сделанные выводы относительно влияния численности сельского населения на уровень развития рынка платежных карт в отдельно взятых регионах Украины.

Ключевые слова: рынок платежных карт, платежная инфраструктура, регионы Украины, постоянное и наявне население, интегральный показатель, кластерный анализ, модель, корреляционно-регрессионный анализ.

L. BEREZHNA,
candidate of economic sciences, the author is associate professor
at the Department of Mathematics of Cherkassy State Technological University,
O. SNYTUK,
candidate of economic sciences, the author is Associate Professor
at the Department of Mathematics of Cherkassy State Technological University

Modeling regional component settlements payment cards in a Ukraine

In the article the state, features, risks and prospects functioning of payment cards and payment infrastructure in Ukraine in regional terms. Powered integral index cards market ($I_{\text{рлж}}$) in regions of Ukraine conducted a cluster analysis classification regions